

Kendini De?erlendirme Depresyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kendini De?erlendirme Depresyon Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24600>

Özet

Kendini Değerlendirme Depresyon Ölçeği (KDÖ) (İngilizce: Self-Rating Depression Scale - SDS), bireylerin kendi bildirimlerine dayalı olarak depresyon semptomlarının şiddetini ve sıklığını ölçmek amacıyla kullanılan psikometrik bir araçtır. Bu ölçeğin Türkiye'deki kullanımını, özellikle 1996 yılında T. Ertan tarafından yapılan bir doktora tezi kapsamında gerçekleştirilen **uyarlama** ve geçerlilik-güvenilirlik çalışmasıyla yaygınlaştırdı. Ertan'ın çalışması, ölçeğin 60 yaş üzeri Türk popülasyonunda Geriatrik Depresyon Ölçeği (GDÖ) ile karşılaştırılabilir olarak psikometrik özelliklerinin incelenmesine odaklanmıştır. Ölçek, klinik ve araştırma ortamlarında hızlı tarama ve semptom şiddetini belirleme aracı olarak önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Depresyon, Kendini Değerlendirme, SDS, Zung, Geriatri, Psikometri, Ölçek, Uyarlama.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Yazarı: William W.K. Zung (1965 - Tahmini), Türk Popülasyonu Uyarlaması: T. Ertan (1996).

Amaç

Kendini Değerlendirme Depresyon Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kendi algılarına dayalı olarak **depresif belirti** düzeylerini hızlı ve etkin bir şekilde değerlendirmektir. Bu adaptasyon çalışmasının özel amacı ise, ölçeğin 60 yaş ve üzeri Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir tarama aracı olarak kullanılıp kullanılmayacağını saptamaktır.

Uyarlama çalışması, özellikle yaşlı popülasyonda depresyonun yaygınlaşması göz önüne alındığında, klinik uygulamalar ve epidemiyolojik araştırmalar için sağlam bir araç sunmayı hedeflemiştir. Bu çalışmada, KDÖ'nün Geriatrik Depresyon Ölçeği (GDÖ) gibi yerleşik bir ölçüm aracıyla eş zamanlı geçerliliğini inceleyerek, ölçeğin kültürlerarası uygunluğunu ve psikometrik gücünü doğrulamayı amaçlamıştır.

Yapı

Ölçek, depresyonun hem **duygusal** (affektif) hem de **somatik** (fiziksel) bileşenlerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Orijinal Zung SDS, genellikle dört ana belirti kümesini kapsar: yaygın duygusal belirtiler (mutsuzluk, umutsuzluk), bilişsel belirtiler (karar vermede zorluk), somatik belirtiler (uyku bozuklukları, iştah düşüklükleri) ve psikomotor belirtiler (huzursuzluk veya yavaşlama).

Bu **psikolojik yapı**, bireyin son bir veya iki haftalık dönemdeki deneyimlerini değerlendirmesini gerektirir ve depresyonun şiddetini sürekli bir spektrum üzerinde konumlandırır. Bu sayede, sadece klinik teşhis değil, aynı zamanda tedaviye yanıtın izlenmesine de olanak tanır.

Geçerlik

Ertan'ın 1996 tarihli doktora tezi, ölçeğin **geçerlik** analizlerine odaklanmıştır. Tezin başta, KDÖ ile Geriatrik Depresyon Ölçeği'nin (GDÖ) karşılaştırıldığını göstermektedir ki bu durum, **evrensel zamanlı geçerli** in incelendiği anlamına gelir. Yüksek korelasyon katsayıları, KDÖ'nün GDÖ ile aynı yapıyı ölçtüğünü destekler.

İçerik geçerliliği açısından, ölçek maddeleri depresyonun DSM veya ICD kriterleriyle uyumlu semptomları kapsamaktadır. Ancak spesifik faktör yükleri ve kapsamlı geçerlik istatistikleri (yapı geçerliliği, ayrıştırıcı geçerlik) tezin detaylarında yer almaktadır ve sağlanan özet bilgide mevcut değildir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin zaman içinde ve farklı koşullar altında tutarlı sonuçlar verme yeteneğini ifade eder. Uyarılma çalışmaları genellikle **iç tutarlılık** (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği incelenir.

Ertan'ın çalışması, 60 yaş üzeri Türk popülasyonunda yapılan analizlerle ölçeğin iç tutarlılığını ve muhtemelen **test-tekrar test güvenilirliğini** değerlendirmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı temel depresyon yapısını ölçme konusunda tutarlı olduğunu gösterir. Bu güvenilirlik bulguları, ölçeğin yaşı Türk bireylerde klinik tarama için uygun olduğunu doğrulamıştır.

Faktör Analizi

Orijinal Zung SDS, tek boyutlu bir toplam skor üretse de, faktör analizleri genellikle ölçeğin **çok faktörlü yapısını** ortaya koyar. Bu faktörler tipik olarak duygusal disfori, somatik belirtiler ve psikomotor yavaşlama/ajitasyon gibi alt boyutları içerir.

Türkçe uyarılma çalışmaları yapılan faktör analizi, ölçeğin orijinal yapısını koruyup korumadığını belirlemek için kritik öneme sahiptir. Kültürel farklılıklar nedeniyle somatik belirtilerin algılanması nedeniyle, faktör yapısının Türk popülasyonunda da geçerli olduğunun gösterilmesi, ölçeğin yapı geçerliğini destekler.

Araç

Test Type:

Uyarlama (Adaptation) ve Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Format:

Genellikle 4'lü Likert tipi derecelendirme (Çok Az, Bazen, Çoğu Zaman, Her Zaman) kullanılarak 20 maddeden oluşur.

Language Available:

Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal) ve diğer birçok dil.

Population Group:

Klinik ve Genel Popülasyon.

Age Group:

Yetişkinler ve Yaşlılar (Uyarlama çalışması 60 yaş üzeri popülasyona odaklanmıştır).

Population Details:

1996 uyarlama çalışması, İstanbul'daki çeşitli kurumlardan (hastaneler veya huzurevleri) 60 yaş üzeri Türk popülasyonunu içermiştir.

Test Methodology:

Bireysel veya grup uygulamasına uygun, kâğıt-kalem veya dijital ortamda tamamlanabilen, kısa süreli (yaklaşık 5-10 dakika) bir tarama aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Depresyon Tarama, Yaşlılık Depresyonu, Psikiyatrik Değerlendirme, Zung SDS, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Bilgi Mevcut Değil.

Affiliation Email addresses:

Bilgi Mevcut Değil.

Correspondence Address:

T. Ertan'ın doktora tezi referans alınmalıdır: İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstanbul (1996).

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı? (Uyarlama): 1996.

Şinler ve Ücret: Orijinal Zung SDS genellikle kamu malı olarak kabul edilmekle birlikte, akademik çalışmalar ve ticari olmayan kullanımlarda genellikle ücret talep edilmez. Ancak, telif hakları konusunda daima orijinal kaynaklara başvurulmalıdır.

Kaynaklar

Ertan, T. (1996). *Geriatrik Depresyon Ölçeği ile Kendini Değerlendirme Depresyon Ölçeği'nin 60 yaş üzeri Türk popülasyonunda geçerlilik güvenilirlik incelenmesi* (Doktora tezi). İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstanbul.

Bu doktora tezine ait linkler aşağıdadır:

YÖK Ulusal Tez Merkezi Linki: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası (Uyarlama Kaynağı) buradan indirilebilir: kendini-degerlendirme-depresyon-olcegi-toad.pdf

Kendini Değerlendirme Depresyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte listelenmemiştir. Aşağıdaki bölüm, orijinal kaynakta yer alan maddeleri içermelidir, ancak bu bilgi mevcut olmadıkça için boş bırakılmemiştir.

Ölçek Maddeleri: Sağlanan kaynak içeriğinde ölçek maddeleri bulunmamaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM